

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบกฎระเบียบเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์กรณีการค้าชายแดนและผ่านแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน และเสนอแนะกลยุทธ์ในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนในอนาคต ขอบเขตการศึกษาประกอบด้วย กฎหมายการค้าระหว่างประเทศและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์ของประเทศจีน พม่า และสปป.ลาว รวมทั้งความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross Border Transport Agreement : CBTA)

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายการค้าระหว่างประเทศและมาตรการที่เกี่ยวข้องของประเทศจีน มีการปรับปรุงภายใต้ข้อตกลงของจีนกับองค์การการค้าโลก ซึ่งระเบียบของประเทศจีน มีทั้งด้านมาตรการทางภาษี ด้านมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี ทั้งด้านสุขอนามัย ด้านเทคนิค และด้านโควตาภาษี และรายละเอียดจะแตกต่างกันในแต่ละมณฑล จึงก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการค้าผ่านแดนจากประเทศไทยไปสู่อินโดจีน เพราะมีขั้นตอนมากและเกิดความล่าช้าในการตรวจสอบ สินค้าเกิดความเสียหาย โดยเฉพาะถ้าเป็นสินค้าผักผลไม้ ส่วนกฎหมายการค้าผ่านแดนของประเทศพม่าและสปป.ลาว มีข้อกำหนดน้อยกว่า โดยสินค้าต้องห้ามผ่านแดนแต่ละประเทศมีการกำหนดไม่เหมือนกัน เมื่อเส้นทางคมนาคมทางบกเชื่อมระหว่างประเทศจีนมาสู่ไทยโดยผ่านประเทศพม่าและสปป.ลาว เสร็จสิ้น จึงก่อให้เกิดความตกลง CBTA ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของทั้ง 6 ประเทศสมาชิก ได้แก่ กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม ไทย และจีนตอนใต้ ได้มีการประชุมข้อตกลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547 โดยมีรายละเอียดข้อตกลง เช่น การอำนวยความสะดวกเรื่องพิธีการข้ามแดน การขนส่งสินค้าข้ามพรมแดน และการกำหนดจำนวนยานพาหนะทางถนน เป็นต้น ปัจจุบันนี้อยู่ในขั้นตอนที่แต่ละประเทศนำไปทดลองใช้ มีการข้อตกลงทั้งระดับทวิภาคีและไตรภาคีระหว่างประเทศสมาชิก เป้าหมายในการนำไปใช้อย่างสมบูรณ์ในปี 2553 ซึ่งคาดว่าจะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้า และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์

แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ของรัฐบาลไทยควรกำหนดเพื่อปรับปรุงกฎระเบียบและพิธีการทางการค้า ควรมีเป้าหมายเพื่อลดระยะเวลาและลดต้นทุนของผู้ประกอบการในการทำธุรกรรมเพื่อการส่งออกและนำเข้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดความชัดเจนของสินค้าชายแดนและสินค้าผ่านแดน โดยควรมีการประชุมตกลงระดับทวิภาคีระบุเป็นลายลักษณ์อักษรและชี้แจงกับผู้เกี่ยวข้อง 2) การปรับปรุงอัตราภาษีศุลกากรที่เกี่ยวกับสินค้าส่งออกและนำเข้า ควรมีการเจรจาร่วมกันในระดับทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับมณฑลยูนนานประเทศจีน นอกเหนือจากข้อตกลงใน FTA 3) กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อประสานงานในการผลักดันการแก้ไขหรือการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม 4) ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลและข้อตกลงระดับต่างๆ มาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งในส่วนภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

This Research study aims to find out rules regarding logistics System in the case of Cross-Border and Trade between Thailand and China and to suggest strategies in appliance with the related regulations in order to enhance the logistics potential in support to the agreements of Free Trade Asian-China in the future. The scope of this study consists of international trade law and regulations related to logistics of China, Myanmar and the Lao PDR as well as GMS Cross Border Transport Agreement (CBTA).

The research findings indicate that international trade law and other related measures of China have been revised within the framework of the agreement between China and World Trade Organization. China's protocols include tax measure, non-tariff-barrier, hygiene measure, technical measure, and tax quota measure. Details vary in each Province resulting in problems and obstacles to Cross-Border trade from Thailand to China since the protocols are complicated. Goods are damaged, particularly vegetable and fruit goods. The law of Cross-Border Trade between Myanmar and the Lao PDR involves fewer requirements. Cross- Border forbidden goods have different requirements in each country. When road transport linking China with Thailand through Myanmar and the Lao PDR was completely constructed, CBTA was made with the approval of all 6 member countries including Cambodia, Myanmar, the Lao PDR, Vietnam, Thailand and China. The meetings have been gradually held since 2004 to address detail of agreements such as cross-border protocol facilitation, the facilitation for transport of goods, and cooperative arrangements to facilitate land transport. Each country has adopted this agreement on the piloting basis. All countries in the region have taken steps bilaterally and multilaterally with the aim to completely implement in 2010. It is expected that CBTA will facilitate trading and enhance logistics.

Thailand should adopt its strategies to improve trading protocols and should aim to reduce time and cost of entrepreneurs engaging in import and export business by covering these 4 aspects: 1) clarify cross-border goods 2) amend tariff rate related to import and export goods and there should be bilateral negotiation between Thailand and Yunnan Province in addition to FTA 3) provide directly responsible units to coordinate and promote the concrete amendment or revision to different regulations and 4) promote the circulation of information and agreements in different levels to related authorities both in government sector and private sector.